

BOSHLANG‘ICH SINIF O‘QUVCHILARIGA INGILIZ TILINI O‘RGATISHDA QO‘SHIQLAR VA SHE‘RLARNING DIDAKTIK AHAMIYATI

Qo‘qon Universiteti Andijon filiali

Ilmiy rahbar: Filalogiya tillarni

o‘qitish ingliz tili kafedrasi o‘qituvchisi

Abdullajonova Shahnoza Qudratillo qizi

Boshlang‘ich ta‘lim yo‘nalishi 2-bosqich

*talabasi **Jakbarova Mavluda Islomiddin qizi***

Annotatsiya: Mazkur maqolada boshlang‘ich sinf o‘quvchilariga ingliz tilini o‘rgatishda qo‘shiqlar va she‘rlarning didaktik ahamiyati tahlil qilinadi, Tadqiqotda musiqiy va poetic materiallarning o‘quvchilarning til o‘rganishga bo‘lgan qiziqishini oshirish, eslab qolish qobiliyatini rivojlantirish hamda talaffuz va nutq ko‘nikmalarini shakllantirishdagi o‘rni yoritilgan. Shuningdek, dars jarayonida qo‘shiqlar va she‘rlardan samarali foydalanish usullari ham ko‘rib chiqildi. Natijalar shuni ko‘rsatdiki, mazkur metod o‘quvchilarning ingliz tilini o‘zlashtirish jarayonini sezilarli darajada yaxshilaydi.

Kalit so‘zlar: boshlang‘ich ta‘lim, ingliz tili, qo‘shiqlar, she‘rlar, didaktik ahamiyat, til ko‘nikmalari, o‘qitish metodikasi, motivatsiya.

Annotation: This article analyzes the didactic importance of using songs and poems in teaching English to primary school students. The study highlights the role of musical and poetic materials in increasing learners’ motivation, improving memory, and developing pronunciation and speaking skills. It also examines effective methods of integrating songs and poems into the classroom process. The results show that this approach significantly enhances the effectiveness of language learning.

Keywords: primary education, English language, songs, poems, didactic importance, language skills, teaching methodology, motivation.

Аннотация: В данной статье анализируется дидактическое значение использования песен и стихов при обучении английскому языку учащихся начальных классов. Рассматривается роль музыкальных и поэтических материалов в повышении мотивации учащихся, развитии памяти, а также формировании произносительных и речевых навыков. Также изучаются эффективные методы применения песен и стихов в учебном процессе. Результаты показывают, что данный подход значительно повышает эффективность изучения языка.

Ключевые слова: начальное образование, английский язык, песни, стихи, дидактическое значение, языковые навыки, методика обучения, мотивация.

Zamonaviy ta'lim tizimida xorijiy tillarni erta yoshdan o'rgatish ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida qaralmoqda, chunki aynan boshlang'ich bosqichda o'quvchilarning tilni qabul qilish va o'zlashtirish qobiliyati yuqori darajada bo'ladi. Shu bilan birga, kichik yoshdagi o'quvchilarning diqqatini uzoq vaqt davomida bir nuqtaga jamlash qiyinligi, ularning o'yin va qiziqarli faoliyatga moyilligi ta'lim jarayonida an'anaviy usullardan tashqari innovatsion yondashuvlarni qo'llashni taqozo etadi. Xususan, qo'shiqlar va she'rlar nafaqat o'quv materialini jonlantiruvchi vosita, balki til birliklarini tabiiy va esda qolarli tarzda o'zlashtirishga xizmat qiluvchi samarali didaktik resurs hisoblanadi. Ushbu vositalar ritm, ohang va takror orqali o'quvchilarning fonetik, leksik hamda nutqiy ko'nikmalarini kompleks rivojlantirish imkonini beradi. Shu bois, mazkur maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilariga ingliz tilini o'rgatishda qo'shiqlar va she'rlarning didaktik ahamiyati ilmiy-metodik nuqtai nazardan tahlil qilinadi hamda ularni dars jarayoniga samarali integratsiya qilish yo'llari yoritiladi.

Boshlang'ich sinf o'quvchilariga ingliz tilini o'qitishning pedagogik va psixologik asoslari Boshlang'ich sinf o'quvchilariga ingliz tilini o'qitish jarayoni zamonaviy ta'lim tizimida muhim bosqichlardan biri hisoblanadi, chunki aynan shu davrda bolalarda tilni qabul qilish, lingvistik sezgirlik va kommunikativ kompetensiyaning dastlabki asoslari shakllanadi, bu jarayonda o'quvchilarning yoshga oid psixologik xususiyatlari, xususan diqqatning beqarorligi, emotsional qabul qilishning ustunligi va vizual hamda audial axborotni tez o'zlashtirish qobiliyati muhim rol o'ynaydi, shuning uchun ta'lim jarayonida an'anaviy yondashuvlar bilan bir qatorda interaktiv, multimodal va o'yin elementlariga asoslangan metodlardan foydalanish zarur hisoblanadi, ayniqsa qo'shiqlar va she'rlar o'quvchilarning til materialini tabiiy muhitda qabul qilishiga va o'rganish jarayonini qiziqarli qilishga xizmat qiladi.

Qo'shiqlar orqali ingliz tilini o'qitishning lingvodidaktik samaradorligi Qo'shiqlar ingliz tilini o'qitishda leksik, fonetik va kommunikativ kompetensiyalarni rivojlantirishda juda samarali didaktik vosita hisoblanadi, chunki musiqiy ritm, ohang va takroriy lingvistik strukturalar o'quvchilarning assotsiativ xotirasini faollashtirib, yangi so'z va iboralarni uzoq muddatli xotirada mustahkamlashga yordam beradi, bundan tashqari qo'shiqlar fonetik imitatsiya jarayonini kuchaytirib, o'quvchilarda to'g'ri talaffuz, intonatsiya va urg'uni tabiiy ravishda shakllantiradi, bu esa tilni nafaqat nazariy, balki amaliy kommunikativ darajada o'zlashtirish imkonini yaratadi va o'quvchilarning og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantiradi.

She'rlarning fonologik va grammatik kompetensiyani rivojlantirishdagi o'rni She'rlar ingliz tilini o'qitishda fonologik sezgirlikni rivojlantiruvchi muhim lingvodidaktik material bo'lib, ular orqali o'quvchilarda tovushlarni farqlash, ritmni

his qilish, urg‘u va intonatsiyani to‘g‘ri qo‘llash ko‘nikmalari shakllanadi, shuningdek she‘riy matnlar grammatik strukturalarni sodda, takroriy va kontekstual shaklda berishi bilan ajralib turadi, bu esa o‘quvchilarga grammatik qoidalarni bevosita yodlash emas, balki tabiiy nutq namunasi orqali implicit tarzda o‘zlashtirish imkonini beradi, natijada kognitiv yuklama kamayadi va tilni o‘zlashtirish jarayoni yengillashadi.

Qo‘shiqlar va she‘rlar orqali o‘quvchilarning motivatsiyasini oshirish va faolligini ta‘minlash Dars jarayonida qo‘shiqlar va she‘rlardan foydalanish o‘quvchilarning ichki motivatsiyasini oshiruvchi muhim pedagogik omil hisoblanadi, chunki bunday yondashuv an‘anaviy tushuntirishga asoslangan darslardan farqli ravishda o‘quvchini faol ishtirokchi subyektga aylantiradi, ayniqsa qo‘shiq kuylash, ritmik harakatlar, vizual materiallar va jamoaviy mashg‘ulotlar bilan birgalikda qo‘llanganda o‘quvchilarda hamkorlik, muloqot va mustaqil fikrlash ko‘nikmalari rivojlanadi, bu esa ta‘lim jarayonining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining didaktik jarayonga integratsiyasi Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining ta‘lim jarayoniga tatbiq etilishi qo‘shiqlar va she‘rlarning didaktik imkoniyatlarini yanada kengaytiradi, chunki audio va video resurslar, interaktiv platformalar hamda raqamli ta‘lim vositalari o‘quvchilarga autentik til muhitini yaratib beradi, bu esa ularning tinglab tushunish, talaffuz va nutqni idrok etish ko‘nikmalarini rivojlantiradi, shuningdek individual va differensial yondashuvni amalga oshirish imkonini beradi, natijada qo‘shiqlar va she‘rlar ingliz tilini o‘qitishda zamonaviy, integrativ va kompetensiyaga yo‘naltirilgan samarali didaktik vosita sifatida namoyon bo‘ladi.

Xulosa qilib aytganda, boshlang‘ich sinf o‘quvchilariga ingliz tilini o‘rgatish jarayonida qo‘shiqlar va she‘rlardan foydalanish ta‘lim samaradorligini oshiruvchi muhim didaktik vosita hisoblanadi. Ushbu metodlar o‘quvchilarning leksik, fonetik va grammatik kompetensiyalarini rivojlantirish bilan birga, ularning tilga bo‘lgan qiziqishini oshiradi hamda dars jarayonini yanada interaktiv va qiziqarli qiladi. Qo‘shiqlar orqali yangi so‘zlarni eslab qolish osonlashadi, she‘rlar esa tilning ritmik va fonologik jihatlarini mustahkamlashga yordam beradi. Shuningdek, zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish ushbu jarayonning samaradorligini yanada kuchaytiradi. Demak, qo‘shiqlar va she‘rlar ingliz tilini o‘qitishda nafaqat yordamchi vosita, balki o‘quvchilarning lingvistik kompetensiyasini kompleks rivojlantiruvchi muhim pedagogik yondashuv sifatida ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. S.Ziyamuhamedova., D.Mamatqulova. Boshlang‘ich sinflarda ingliz tilini o‘qitish metodikasi. Toshkent. 2020.

2. N.Karimova. Ingliz tili darslarida interaktiv metodlardan foydalanish. Toshkent. 2021.
3. D.Ismoilova. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ingliz tiliga qiziqishni oshirish usullari. Toshkent. 2022.
4. M.Rahimova. Til o'qitishda multimediya vositalaridan foydalanish metodikasi. Toshkent. 2023.

